

ת"פ 63654/06/15 - מדינת ישראל נגד עלי זועבי - זוכה, ח'אלד זועבי, אחמד זועבי - זוכה, יוסף דאניאל - זוכה

בית המשפט המחוזי בחיפה
ת"פ 63654-06-15 מדינת ישראל נ' זועבי ואח'

בפני
בעניין: כבוד השופט יחיאל ליפשיץ
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. עלי זועבי - זוכה
2. ח'אלד זועבי באמצעות בא כוחו עו"ד ראפי מסאלחה
3. אחמד זועבי - זוכה
4. יוסף דאניאל - זוכה

הנאשמים

גזר דין בעניינו של הנאשם 2

כללי

בהכרעת הדין מתאריך 27.9.16 הורשע הנאשם 2 (להלן: **הנאשם**) - יליד 1984, לאחר שמיעת ראיות, בעבירה של **חבלה חמורה** לפי ס' 333 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977. נאשמים 1, 3 ו 4 שהואשמו ביחד עמו זוכו מכל המיוחס להם. ארבעת הנאשמים הינם תושבי נצרת, כשהנאשמים 1-3 הינם אחים והנאשם 4 הינו פועל שעובד עימם. כמפורט בהרחבה בהכרעת הדין - הנאשם הורשע בעבירה לעיל בהתייחס לאירוע שהתרחש בתאריך 14.10.13 במתחם מת"מ בחיפה בבניין של חברת "אינטל". אותה עת, עבדו הנאשמים באתר העבודה לעיל בעבודות גבס שונות, כאשר הנאשם 1 היה קבלן משנה לעבודות גבס ויתר הנאשמים עבדו תחתיו. באותו מועד שהה באתר העבודה במקביל לנאשמים ולעובדים אחרים ה א ר (להלן: **המתלונן**) ועסק עם עובדים נוספים בעבודות "שפכטל". על רקע סברת הנאשם 1 כי המתלונן סייע למעסיקו (של הנאשם 1) בהבאת קבלן לעבודות גבס מירושלים - מהלך שיפגע בו כלכלית, החלו חילופי מילים ו"תנועות ידיים" בין השניים. עם הגעת יתר הנוכחים, ובכלל זאת הנאשם, היכה הנאשם את המתלונן באמצעות כף ידו בפניו של האחרון - מהלך שלא היה מחויב המציאות ואינו חוסה תחת כל סייג. לגרסת המתלונן הוא הותקף ואוים גם על ידי יתר הנאשמים, אולם לא סברתי כי הובאו די ראיות להוכחת טענה זו ולכן זוכו, כאמור לעיל, יתר הנאשמים. הטענה המובלעת שעלתה בחלק מגרסאות הנאשמים כי המתלונן גרם לעצמו את החבלה או כי מי מאנשי צוותו גרם לו לחבלה, נדחתה על ידי מכל וכל. כן לא נתתי אמון בגרסת הנאשם לפיה כלל לא היכה את המתלונן.

לעניין חבלתו של המתלונן - שבר ברצפת ארובת העין - אפנה לתצלום (ת/52) וכן לתיעוד הרפואי (ת/57-ת/60).

עמוד 1

בטיעוניה לעונש עמדה המאשימה על חומרת מעשיו של הנאשם ולכך שנגע האלימות הפך ל"מכת מדינה". המאשימה הפנתה לנזק שנגרם למתלונן וטענה כי על בית המשפט לתת ביטוי לחומרת המעשים באמצעות ענישה מחמירה ומשמעותית. על רקע כלל נסיבות האירוע סברה המאשימה כי מתחם העונש ההולם נע בין 18-36 חודשי מאסר, ובנוסף עתרה להטלת מאסר על תנאי, קנס ופיצוי למתלונן. בנוגע לעונש הראוי בתוך המתחם לעיל, ציינה המאשימה כי לנאשם אומנם אין עבר פלילי, אך הוא לא נטל אחריות על מעשיו וניהל הליך זה עד תום.

מנגד, הפנה ב"כ הנאשם לכך כי מדובר באירוע נקודתי שהתרחש נוכח מתיחות ששררה על רקע שמועה כי המתלונן מתכנן להביא לאתר צוות פועלים אחר, שיחליף את צוות הפועלים של הנאשם 1 (שהינו אחיו של הנאשם), ובכך תפגע פרנסתם. ב"כ הנאשם טען כי בהכרעת הדין יתר הנאשמים אומנם זוכו, אך בית המשפט לא שלל כי אלו נטלו חלק בהכאת הנאשם ושמכך אין זה ראוי שהנאשם יענש על נזקים שנגרמו למתלונן גם ע"י אחרים. באשר למדיניות הענישה הפנה ב"כ הנאשם לפסיקה (ברובה לפני תיקון 113 ובעבירות אלימות במקרים אף חמורים מבענינו) בה משיקולי שיקום נמנעו בתי המשפט מהרשעה. בנוגע לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה צוין כי מדובר במי שהינו צעיר, נעדר עבר פלילי, בן למשפחה נורמטיבית, שנאלץ מיד עם סיום לימודיו לסייע בפרנסתה. הנאשם הקים עסק עצמאי לעבודות גבס, אך נקלע לקשיים כלכליים ושקע בחובות. מעצרו של הנאשם לצרכי חקירה לתקופה של מספר ימים הותיר בו את חותמו. לשיטת ב"כ הנאשם שיקולי השיקום גוברים במקרה דנן על נסיבותיו המיוחדות על שיקולי הגמול ומטים את הכף לכך כי יש מקום להסתפק בהשתתף מאסר מותנה בלבד.

בדברו בטרם גזר הדין מסר הנאשם את הדברים הבאים: "**אני לא עשיתי כלום. בשביל מה נפתח התיק הזה נגדי?**"

דיון ומסקנות

כקבוע בחוק העונשין (תיקון 113) העיקרון המנחה בענישה הוא עקרון ההלימה, היינו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו; ובקצרה, העונש הראוי לעבריין ייגזר ממידת אשמו ומחומרת מעשיו. תיקון 113 הגדיר את ההיררכיה בין שיקולי הענישה, וזאת לפי הסדר הבא: הלימה, שיקום, הגנה על שלום הציבור, התרעה אישית והרתעת הרבים. בעוד שיקול ההלימה הוא שיקול גמולי; יתר השיקולים הינם שיקולים תועלתניים. קביעת העונש נעשית במספר שלבים. בשלב הראשון של גזירת הדין - כאשר מדובר באירוע יחיד, כבמקרה - יש לקבוע את מתחם העונש ההולם. מדובר במתחם נורמטיבי אובייקטיבי, כאשר לשם כך נלקחים במסגרת השיקולים: (1) **הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בערך זה**; (2) **מדיניות הענישה הנהוגה**; ו(3) **נסיבות הקשורות בביצוע העבירה**. המתחם מתייחס למקרה קונקרטי ולא ניתן לקבוע מראש מתחם על פי העבירה בלבד.

בענייננו, הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירה במקרה הינם הערכים של שלמות הגוף ובטחונו האישי של האדם. למעשה, מדובר בערכים הבסיסיים ביותר עליהם יש להגן. מידת הפגיעה בערכים אלה הינה ברמה הבינונית.

לעניין הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה - בענייננו, נקט הנאשם כלפי המתלונן באלימות ועשה זאת ללא כל צורך ממשי. מנגד, יש לזקוף באופן מסוים לזכות הנאשם את העובדה כי על פני הדברים אין מדובר באירוע מתוכנן מראש אלא בהתלהטות יצרים רגעית על רקע דין ודברים שלא היה "ברוח טובה" בין הנאשם 1 לבין המתלונן, כאשר שני הצדדים לא טמנו ידם בצלחת בהקשר זה ואיש מהם לא תרם להרגעת הרוחות. בנוסף, יש להפנות לכך כי מבלי להקל ראש בחבלה שנגרמה למתלונן, מדובר בחבלה שנגרמה כתוצאה ממכה יחידה שהיכה הנאשם במתלונן וכן יש להפנות לכך שלא הוכח כי הנאשם אחז בידו בחפץ כלשהו. בה בעת יש לדחות את טענת ב"כ הנאשם כי ייתכן וחבלה זו נגרמה ממעשיהם של אחרים - לא כך נקבע בהכרעת הדין ולא היה מקום לטיעון שכזה. נקבע באופן מפורש כי הנאשם היכה באגרופו באזור עינו של המתלונן ומכה זו גרמה לשבר בארובת עינו השמאלית.

לעניין מדיניות הענישה הנהוגה, הפנתה המאשימה לפסיקה במסגרתה נגזרו מאסרים בפועל שלא בעבודות שירות, אך אלו במקרים חמורים מבענייננו ולכן לא מצאתי לנכון להביאם. ב"כ הנאשם, מנגד, הפנה לפסיקה שנמנעה מהרשעת נאשמים בעבירות אלימות אך גם פסיקה זו אינה רלוונטית לענייננו - אם משום שניתנה טרם תיקון 113 (ולכן לא בוצעה בה האבחנה בין קביעת המתחם לבין קביעת העונש בתוך מתחם וכן לא ברור באם סטה בית המשפט מרמת הענישה הראויה מטעמי שיקום או מטעמים אחרים) וכן משום שמדובר במקרים שאינם דומים במידה מספקת לענייננו. עיון בפסיקה מעלה כי רמת הענישה הנהוגה בגין עבירה של חבלה חמורה נעה בין הטלת עונשים של מאסר בעבודות שירות לבין מספר חודשי מאסר בפועל. אפנה, לדוגמה, לאמור בת"פ (מחוזי חיפה) 5287-01-13 מ"י נ' מג'דוב, 21.7.13. באותו מקרה הורשע הנאשם בחבלה חמורה וזאת לאחר שהיכה את המתלונן באגרופים בגבו ובראשו וגרם לו שבר ברצפת ארובת עין ימין, המטומה סביב העפעפיים, חתך באזור העפעף התחתון ודימום תת לחמי בשתי העיניים. מדובר באירוע חמור מענייניו של הנאשם. בית המשפט באותו עניין קבע מתחם ענישה בין מאסר שירות בעבודות שירות ל 12 חודשי מאסר בפועל, והשית על הנאשם עונש מאסר בן 6 חודשים שירוצו בעבודות שירות. עוד ניתן להפנות לעפ"ג (מחוזי מרכז) 25258-08-13 אלכסשנקו נ' מ"י, 14.8.13- באותו עניין הורשע המערער בגרימת חבלה חמורה שגרם למתלונן (שבר בארובת העין), לאחר שהזמין אותו "לסגור עניין", וזאת במהלכו של ויכוח אלים שפרץ ביניהם. על המערער נגזרו 8 חודשי מאסר ובערעור נקבע כי עונש זה אינו סוטה ממדיניות הענישה הנהוגה. גם אירוע זה חמור בנסיבותיו מענייננו.

בהתחשב במכלול נסיבות העניין, אני קובע כי מתחם העונש ההולם במקרה דנן הוא בין 3 חודשי מאסר בפועל, שניתן לרצותם בדרך של עבודות שירות, לבין 10 חודשי מאסר בפועל.

על רקע זה, הוריתי לממונה על עבודות שירות להכין חוות דעת שתבחן את התאמתו של הנאשם לביצוע עבודות שירות. מחוות דעת הממונה על עבודות שירות שהוכנה בתאריך 2.1.17 עלה כי הנאשם כשיר לביצוע עבודות שירות. ואולם, בתאריך 10.1.17 - במועד בו היה אמור להינתן גזר הדין - הודיע ב"כ הנאשם כי הנאשם היה מעורב בתאונת דרכים, אושפז בבית חולים ולכן יש צורך בבחינת כשירותו לביצוע עבודות שירות. משכך, הכין הממונה על עבודות שירות חוו"ד עדכנית אשר הוכנה בתאריך 23.2.17 ועולה ממנה כי הנאשם נמצא "**בלתי כשיר מבחינה רפואית באופן מוחלט**" לביצוע עבודות שירות.

על רקע האמור לעיל, חזרה המאשימה על טענותיה כי יש להשית על הנאשם עונש של מאסר בפועל מאחורי סורג

ובריח. המאשימה לא השיגה כנגד מסקנת הממונה בדבר אי כשירותו של הנאשם לביצוע עבודות שירות.

מנגד, טען ב"כ הנאשם כי לנוכח מצבו הרפואי העדכני של הנאשם, אין מנוס אלא מלהשית רכיבי ענישה שאינם כוללים מאסר בפועל - בעבודות שירות (שהנאשם, כאמור אינו כשיר להן) או וקל וחומר מאחורי סורג ובריח. נטען בהקשר האחרון, כי ההרעה במצבו הרפואי של הנאשם לא היתה בשליטתו ואינה בבחינת צעד "טקטי" שנועד להשיג מטרות משניות כגון אי השתת רכיב מאסר.

לאחר ששקלתי את טיעוני הצדדים ובשים לב לאמור לעיל, אף אני הגעתי למסקנה כי אין מקום להשית על הנאשם רכיב של מאסר בפועל. עומד לפנינו נאשם יליד 1984, נעדר עבר פלילי שזוהי לו הסתבכותו הראשונה עם החוק. האירוע, כמתואר לעיל, כשלעצמו, וזאת כמובן מבלי להפחית מחומרתו, אינו מצוי ברף הגבוה של מעשי האלימות. מדובר באירוע נקודתי, לא מתוכנן, הנאשם לא נקט באלימות חמורה ולא הוכח שהחזיק בחפץ כלשהו בידו. מאז אותו אירוע שהתרחש בשנת 2013, לא היה הנאשם מעורב בפלילים. בנוסף, המתלונן הגיע עם משפחת הנאשם להסכם סולחה והוא אף פוצה בנדון מבחינה כספית (ר' עדות המתלונן עמ' 19). לא התעלמתי מכך שהנאשם לא נטל אחריות על מעשיו, אך זוהי כמובן זכותו (ור' בנדון האמור בס' 40 יא (6)).

כאמור, סברתי שיש לשקול השתת מאסר לריצוי בעבודות שירות על הנאשם, ואולם אפשרות זו אינה עומדת על הפרק היום לנוכח מצבו הרפואי. בנסיבות העניין, סבורני כי השתת מאסר מאחורי סורג ובריח תהיה לא מידתית, ופגיעתה - בנאשם, במשפחתו ובאינטרס הציבורי הכולל - תעלה בהרבה על הנדרש. אפנה בהקשר זה לדברים שצינתי במקרה אחר (ת.פ. 11-02-36786 מ"י נ' סנדר, 11.11.14) שם נדון עניינו של עבריין מרמה שסבל ממספר מחלות קשות וחמורות. סברתי, כי היה מקום - בהתעלם מבעיותיו הרפואיות - להשית עליו מאסר לריצוי בעבודות שירות, אך הדבר לא היה אפשרי לנוכח מצבו הרפואי. לכן, דינו נגזר בסופו של יום למאסר על תנאי ורכיבי ענישה נוספים. באותו עניין ציינתי כי: **"שיקולי הצדק והכלל כי פגיעה בחירות תיעשה רק במידה שאינה עולה על הנדרש, מוליכים למסקנה כי אין מקום להורות על מאסרו של הנאשם".** עוד ר' בהקשר זה, האמור בת.פ. 14-08-11776 מ"י נ' יפרח, 9.10.16.

סוף דבר, אני משית על הנאשם את העונשים הבאים:

הנני דן את הנאשם למאסר לתקופה של 4 חודשים, וזאת על תנאי למשך שלוש שנים והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירות אלימות מסוג פשע.

הנני דן את הנאשם למאסר לתקופה של 2 חודשים, וזאת על תנאי למשך שלוש שנים והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירות אלימות מסוג עוון.

קנס בסכום של 10,000 ₪ או 30 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב 5 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, כאשר הראשון בהם יהיה בתאריך 1.5.17 ויתרת התשלומים בתחילת כל חודש עוקב.

זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט העליון.

ניתן היום, ז' אדר תשע"ז, 05 מרץ 2017, בהעדר הצדדים.